

LILI HAYWARD

VIANOCE NA ZAMATOVÝCH LABKÁCH

Ljndeni

Vianoce na zamatových labkách

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Lili Hayward

Vianoce na zamatových labkách – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

VIANOCE

NA ZAMATOVÝCH LABKÁCH

LILI HAYWARD

VIANOCE
NA ZAMATOVÝCH LABKÁCH

Z angličtiny preložila Natália Chudá

Ljndeni

Lili Hayward: The Cat of Yule Cottage

Copyright © 2016 by Lili Hayward

All rights reserved.

Translation © Natália Chudá, 2025

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2025

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa. Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-4933-6

ISBN e-knihy 978-80-566-4955-8 (1. zverejnenie, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-4956-5 (1. zverejnenie, 2025) (mobí)

ISBN e-knihy 978-80-566-4954-1 (1. zverejnenie, 2025) (ePDF)

„Pretože každá rodina mala mačku,
aspoň tú vo vreci.“

Christopher Smart: „Pretože moja
mačka bude Jeoffry.“
z Jubilate Agno

Chata sa nazýva Ensysule.

Ensysule. To slovo sa mi drží na jazyku ako med. Ensysule: sivá a zelená. Staré kamene a staré stromy. Lišajník na okrovožltej slamenej streche. Maličká lúka s trávou po pás plná slnka, vedľa ktorej prúdi čistá rieka a vlieva sa až do mora. Chata stojí osamelo. Jediné obydlie v najhlbšej časti hlbokého údolia, zahniezdené v riečnom ramene ako niečo vzácne.

K chate kráčam po dláždenej cestičke, ktorej kamene časom popraskali. Nad hlavou sa mi ohýbajú vrcholky stromov. Odevy z listia majú zrednuté a ošúchané, no stále rozdeľujú svetlo na zemi. Je zvláštne kráčať do ticha len s ruksakom na chrbte, kufrom v ruke a vidieckym prachom na topánkach nahrádzajúcim mestskú špinu.

Cestička vedie k prvému schodu. Zastavím a započúvam sa do roztrúseného spevu vtákov. Prešlo niekoľko sekúnd či minút, no na tomto mieste akoby ani neexistovali. Ročné obdobia a storočia sa tu merajú mladými stromčekmi a padnutými stromami. Dokonca aj kľúč je starý; ťažký a masívny a vyleštený mnohými vreckami. Konečne ním trafím do zámky a otočím. Ozve

sa tlmené cvaknutie. Na druhej strane ma čaká odlišný život.

Zhlboka sa nadýchnem a potlačím dvere.

Rozletia sa do tmy a so škripaním zastavia. Obklopí ma vzduch nenarušený niekoľko mesiacov. Zavriem oči a nadýchnem sa. Opotrebovaný kameň, studený popol, duch pečeného chleba a sladkastá vôňa drevených trámov. A ešte niečo ďalšie, čo nedokážem pomenovať; vôňa korenia a zelených stromov a snehu, ktorá už takmer vymizla...

Počkám, kým sa mi prispôsobí zrak. Predo mnou sa rozprestiera dlhá nízka izba zakončená obrovským kozubom širokým ako papuľa nejakej príšery. Dlaždice zakrýva roztrhaný koberec a v jednom rohu stojí dotrhané kreslo. Nie je tu veľa nábytku, iba dlhý stôl a vedľa tmavej komody stolček. Počiatočná vôňa zoslabla a nahradili ju menej vítané pachy. Prach a vlhkosť, pleseň, hniloba a sneť. Vnútri niet ani pohybu. Obzriem si predok chaty a lúku. Nič. Len plytká miska pri schodoch plná stojatej zelenej vody.

Batoh nechám so žuchnutím dopadnúť na zem.

Čo som to urobila?

* * *

V tieňoch pod starými stromami cezminy sa čosi zamrví. Zjaví sa pár očí žltých ako loj, žltých ako zrno. Tie oči sú staré a divoké ako oči jastraba a teraz hľadia na chatu.

* * *

Pošúcham nohou po podlahe a rozvším prach. Ani bližší pohľad situáciu nezlepšil. Omietka na stenách sa olupuje, sú zafarbené od dymu a dlaždice popraskané.

Niekoľko okenných tabuliek v tvare diamantu, ktoré na fotkách vyzerali idylicky, je rozbitých a vypchatých handrami.

Za všetko môže ten starec. Keby nebol v realitnej kancelárii, keby ma nevyprovokoval... Chcela som toto miesto iba vidieť, len sa pozrieť, iba raz. Myslela som si, že to bude stačiť. Nečakala som konflikt s našťavným miestnym, ktorého vytočilo, že chatu jeho tety dávajú do prenájmu. Volal sa Roscarrow. Pán Roscarrow. Jeho tvár vyzerala ako zemiaková sadenica.

„Aj keď mi tá stará striga to miesto nenechala, nedovolím, aby sem nejakí mešťania len tak nakráčali, zničili všetko vzácné, hrabali sa v našej minulosti a nechali to tu jedenásť mesiacov prázdne. Nie, keď Enysyule...“ rozčuľoval sa.

Realitná maklérka sa pokúšala stáť na mojej strane. Možno sa cítila trápne, že som pricestovala až z Londýna, aby ma potom karhal nejaký starec. Povedala mu, že sa to nebude prenajímať len na rekreáciu, keďže jedna z podmienok v závete jeho tety bola, aby sa chatu stala trvalým bydliskom. No ani to ho neupokojilo.

„Farizejka,“ posmešne sa na mňa zašklábil. *„Nedokázala by tam žiť! To miesto poznám. Nevydržala by tam ani jednu noc.“*

Stratila som nervy. Ani som si to nestihla uvedomiť a hovorila som maklérke, že to miesto beriem. Myslela som, že ten starec príde s lepšou ponukou. Ani mi len nenapadlo, že blafuje, pretože chce robiť problémy. Kým maklérka mrmlala niečo o „výhradách“ a „potrebách“ nehnuteľnosti, bola som taká prekvapená, že som len prikyvovala. Potom mi podala pero, potriasla rukou

a zrazu som si prenajala chatu. Pozriem na špinavý strop, na zafúľané okná, na údolie, ktoré sa s príchodom večera ochladzuje. Prenajala som si *túto* chatu.

So záúpením sa zdvihnem z vysedeného kresla a začnem kontrolovať prízemie. V inzeráte uvádzali, že chata je zariadená, ale okrem nového matraca a fľaše plynu na varič to zjavne znamená, že ju nikdy nevypratali. Na policiach sú knihy, na stenách stále visia obrazy. Najväčším kusom nábytku je rozhodne kuchynský stôl. Je obrovský, zvetraný a zjazvený časom. Rukou zastanem na hlbokej ryhe. Koľkokrát sa tu večeralo? Koľko kotúčov látky sa tu rozrezalo? Koľko listov napísalo? A koľko odretých kolien ošetrilo?

Ak mám veriť realitnej makléрке, zdá sa, že budem prvou cudzinkou, ktorá bude žiť v tejto chate. Počas tých päťsto rokov patrila iba dvom rodinám. A teraz som tu ja: spisovateľka s hlavou v oblakoch z mesta, ktorá sa nikdy nestarala ani len o záhradu, nieto ešte o celé údolie.

Dostanem sa do miestnosti, ktorá vyzerá ako komora. Na policiach stoja zaváraninové poháre a konzervy. Takmer všetky sú rybie: sardinky, tuniaky, šproty. Vzhľad je niekoľko fliaš niečoho tmavého a lepkavého. Jednu otočím. Roztráseným rukopisom na nej svieti nápis *Černicové víno* a dátum spred dvoch rokov.

Vrátim ju na miesto a zrazu sa v tomto hlbokom údolí cítim v spoločnosti niekoľkých náznakov života starej ženy veľmi osamelo. Želám si, aby som sa s niekým mohla porozprávať, aj keď iba na chvíľku, no nie je tu signál, a aj keby bol, komu by som zavolala? Mame? Ses-

tre? Tie si už aj tak myslia, že som zošalela, keď som sa presťahovala tak ďaleko, a čo je horšie, klamala som. Povedala som im, že na obhliadke som bola ešte pred podpisom zmluvy. Básnila som o kozube a záhrade, o krásnej streche a tmavozelenom pokoji, kde toho *tol'ko napíšem*. Keby vedeli, že som podpísala zmluvu na rok na základe jednej zrnitej fotky, či o nezvyčajných podmienkach zmluvy... Neoplatí sa nad tým premýšľať.

Kohútiky nad drezom majú hrdzavé okraje a rozpadajú sa ako všetko ostatné. Bezcieľne nimi pootáčam. Niekoľko sekúnd je v rúrke ticho. Potom sa ozve hlboké zabublanie a z jej konca sa prerývane vyvalí voda. Najprv je hnedá a piesčitá, no po chvíľke sa ustáli a vyčistí. Pod ľadový prúd strčím ruky.

Cez špinavé okno je vidieť záhradu, maličkú lúku a les v pozadí. Skloním hlavu a unavené oči si offkam studenou vodou. Keď zažmurkám, prisahala by som, že som periférne videla pohybujúci sa tieň. Keď sa lepšie prizriem, nič tam nie je. Len vták, presviedčam samu seba, no pri myšlienke, že ma zvonku niekto – alebo niečo – sleduje, mi na krku naskakujú zimomriavky.

* * *

Okolo chaty sa pohybujú nohy ľahšie ako padajúci sneh. Vojdú do hustého černicového kra za ňou. Trne ich neškriabu, ani posledné ovocie, ťažké ako noc, nepoškvrní srst', ktorá prechádza pod nimi. Tráva na lúčke chladne. Netopiere sa začínajú mrviť. Tma nie je ďaleko.

* * *

Utierku nechám padnúť na zem. V ubúdajúcom svetle sa beznádejne poobzerám. Sotva som začala. Vedela som,

že nájom je pravdepodobne lacný z nejakého dôvodu, ale nečakala som, že „prenajaté ako je“ bude znamenať *toto*.

Na každom povrchu je hrubá vrstva prachu. Parapety sú plné mŕtvych múch a ôs, a keď zatrasiem závesmi, padajú z nich ako konfety. Čistiace prostriedky, ktoré som si priniesla, pôsobia proti tomu úboho: fľaška saponátu, špongia, kuchynské utierky. Čo som si myslela, že s nimi docielim? *Vôbec si nemyslela*, povie mi vnútorný hlas. *Predstavovala si si, že to bude dokonalé.*

Tvrdohlavo sa pohnem k obrovskej tmavej komode v rohu. Upratovať je predsa len lepšie ako len tak postávať a nechať sa unášať predstavivosťou. Prachovkou prejdem po policiach a naklonených knihách. Väčšina je viazaná v koži a poprehýbaná časom. Ich známe názvy ma upokojujú. Akoby som ďaleko od domova našla starých priateľov. Z niekoľkých románov od Dickensa a Hardyho, rozpadajúcej sa Biblie a jedného či dvoch rozstrapkaných almanachov zotriem prach. Tenká kniha s čistým chrptom ma zláka; vyberiem ju a otvorím. Vyzerá ako skicár. Prvú stranu zdobí atramentový podpis:

Thomasina Roscarrowová.

Cez otvorené dvere zachytím pohyb a kniha mi takmer vypadne z rúk. Trepotajúce krídla, tmavé tvary. Prikradnem sa bližšie. Začína sa stmievať a netopiere prudko klesajú a preplietajú sa na fialovosivej oblohe pripomínajúcej holubie perie. Ich tiché pišťanie mi na tvári vyčarí úsmev. Vrátim sa dnu, aby som našla vypínač svetla. Jeden je pri dverách, aj keď zastaralý a opotrebovaný. Stlačím ho. Nič sa nestane. Opäť ho stlačím a prepínam hore a dolu. Svetlo ani len nezaiskrí.

S obavami v žalúdku sa prehrabávam v taške a hľadám nabíjačku na telefón. Na stene je zásuvka. Vyzerá ako zo sedemdesiatych rokov, no strčím do nej nabíjačku, prepnem vypínač a dúfam a dúfam.

ŽIADNY SIGNÁL, oznámi mi telefón. A žiadna elektrina. Toto nemôže byť pravda. *Premýšľaj*, zahriaknem sa. *Niekde tu musia byť poistky*. Vonku sa už takmer zotmelo. Do chaty sa valia tieň ako voda do skalnej mláky. V kuchynke konečne nájdem poistky. Z krehkého plastového krytu spadne pavúk, no tentokrát som príliš nervózna, aby ma to zaujímalo, tak ho len strasiem a stlačím resetovací spínač.

Nepoužiteľne pukne.

Telo mi zaplaví panika. Prepadnú ma všetky emócie z posledných mesiacov. Mám číslo na realitnú maklérku, ale nemám signál. Nemám auto, ktorým by som sa dostala do dediny. Aj keby som si bola istá, ktorým smerom kráčať, nemám baterku a noc je tmavá. Nie je to tma osvetlených mestských ulíc, na akú som zvyknutá, ale hustá vidiecka tma plná živých bytostí, ktoré by dokázali zhltnúť celého človeka.

Daj sa dokopy. Zapál oheň. Nájdí nejaké sviečky. Svetlo všetko zlepší. S roztrasenými rukami otváram skrinky a šuplíky v kuchynke, prehrabávam sa lepkavými príbormi a špinavými taniermi. Žiadne sviečky. Po ceste do hlavnej spálne sa potknem na schodoch, keďže ledva vidím, kam idem.

Stojí tam obrovská, tmavá, prázdna posteľ a vedľa nej na stene visí deka. Pri konci postele stojí zamknutá truhlica.

Otvorím dvere do druhej spálne. V miestnosti je bordel, niekoľko krabíc a zlomená lampa. Už je priveľká tma na to, aby som niečo videla; práveže už nevidím takmer nič. Po vŕzgajúcich schodoch zbehnem na prízemie. Zásuvky na komode sú zaseknuté. Kým s nimi bojujem, zhodím niekoľko kníh.

Dotknem sa papiera a plastu, povrázku a skla, až napokon zacítim niečo voskové a studené. Keď vytiahnem sviečku, od úľavy sa takmer rozplačem. Na kozube je krabička zápalek. Zadržím dych a modlím sa, aby fungovali. Ani mi len nenapadlo si nejaké priniesť. Hlupaňa hlúpa. V tej rýchlosti prvú zlomím, no druhá sa krásne rozžiarí jasným svetlom. O chvíľku už teplá zlatá žiara zapĺňa roh miestnosti. Sviečku držím v rukách ako talizman, posvätnú vec, ktorá ma ochráni pred tmou.

To miesto poznám. V hlave sa mi ozve starcov hlas. *Nevydržala by tam ani jednu noc.*

Uvedomím si, že sa trasiem nielen od zimy, ale aj od strachu. Dvere sú stále otvorené. Rýchlo ich zabuchnem a otočím kľúčom. Čokoľvek je vonku, nech tam aj ostane. *Vydržím tu celú noc.* Sama. Starec nemal pravdu. Držím sa tej myšlienky a pokúšam sa nechať svoje rozhorčenie, nech ma zahreje.

Moje prvé pokusy o založenie ohňa zlyhajú, len to dymí, no napokon sa chytia triesky, potom polienko. Začnú ho obliezovať plamene. Od radosti sa uvoľním. Vonku je už úplná tma. Zatiahnem plesnivé závesy a na okamih zazriem, ako sa niečo zakráda za sklom, tieň na tieni. Do ohňa priložím ďalšie poleno, aby horel silnejšie a jasnejšie.

Nepohnem sa z bezpečia plameňov. Aspoň dnes nie. Namiesto toho prisuniem staré kreslo bližšie ku kozubu, rozbalím svoj spacák a zabalím sa doň. Skúšam čítať knihu, pokúšam sa stratiť v slabučkých zvukoch horiaceho dreva. Snažím sa ignorovať praskanie a vrzganie chaty či osamelé hvízdanie sovy, akoby bola duchom v tme.

Nakoniec mi dôjde trpezlivosť. Zoberiem jednu zo sviečok. Sice sa mi v ruke kýva, no osvetľuje cestu do kuchynky. Ďalej od kozuba pôsobia dlaždice studeno a vlhko. Nepozriem sa z okna, len schmatnem jednu z fliaš, ktoré som predtým objavila, a ponáhľam sa späť k svetlu.

Tekutina sa v žiare ohňa tmavočerveno leskne. Odkrútim uzáver a opatrne odpijem. Sladkosť mi zaplaví ústa. Zavriem oči a pocítim chuť bobuľami obsypaných živých plotov a slnečných lúčov na lesklom ovocí. Opäť sa pomaly napijem černicového vína a myslím na starú ženu, ktorá ho pravdepodobne vyrobila. Som nájomníčka, ktorú mala na mysli, keď písala svoj závet, alebo by bola sklamaná, keby ma tu našla sedieť? Napokon sa nechám teplom ohňa a vínom ukolísať do driemot.

Netrvajú však dlho. S trhnutím sa prebudím na zvuk a pozorne počúvajúc sa zadívam do tmy. Prichádza od dverí: škriabanie, driapanie pazúrmí po dreve, niečo sa zrejme snaží dostať dovnútra. Mysľou mi behajú legendy, príbehy o stratených dušiach, féroch a pekelných psoch, o duchoch odsúdených večne kráčať nocou... Som príliš vystrašená, aby som otvorila dvere a pozrela von, príliš vystrašená urobiť čokoľvek iné, ako pretiahnuť si spacák cez hlavu, zapchať uši a počkať, kým to prestane.

Zrejme som zaspala schúlená v spacáku ako dieťa, pretože sa mi niečo sníva. No nie je to sen o miestach či ľuďoch, je o piesni. Pomaly ako súmrak a hlboko ako ruda pochovaná pod zemou zapíňa moju myseľ. Nemá slová, ktoré by som mohla zopakovať, ani melódiu, ktorú by som si mohla pohmkávať. No napriek tomu poznám jej význam.

Tá pieseň začína zimou. Počujem šepot snehu a škeriaci sa mráz zakrádajúci sa po zemi. Počujem praskanie trávy pod nohami, vŕzganie vody, ktorej zamrzol prúd. Cítim, ako mi krv začne prúdiť pomalšie, ako sa mi v žilách tvorí ľad, a keď si myslím, že už-už umrznem na smrť, nastane zmena. Zima ustúpi a jar všetko roztopí.

Ozýva sa dunivý tlkot srdc, keď si tisíc novorodených vecí razí cestu do sveta. Počujem, ako ich temnota na tichých labkách sleduje, pripravuje sa zaútočiť tak nekontrolovateľne ako príliv. Zároveň počujem, ako sa tie isté labky šantia, skáču do leta, aby chytili slnečné lúče. Počujem bobule a vtáky a záplavu kvetov, ktoré rozvoňávajú počas tých krátkych dusných nocí.

Potom počujem, ako zrelosť praská a rúti sa do jesene. Pieseň spomaľuje. Prehľbuje sa do ranných hmiel, do dlhých tmavých nocí a ustupuje ku koncu roka. Počujem, ako schnú listy na stromoch i žiaru Sviatku všetkých svätých; a začujem aj rohy Lovu a jeho jazdcov preháňajúcich sa oblohou a vyhánajúcich starý rok. Počujem aj noc netrepezlivého ducha, keď sa zo sveta vytráca systém.

Pieseň začína dosahovať vrchol a ja si uvedomím, že všetko, čo som počula, viedlo k tomuto. Melódia ako

jemne poletujúci sneh klesá k Vianociam a zimnému slnovratu. K noci, kde sa v horiacom kozube stretne staré i nové, prítomnosť, minulosť a budúcnosť, keď je nevraživosť zabudnutá a srdcia dokáže zmeniť jediné tiché slovo. Uvedomím si, že od tej krásy plačem, naťahujem sa k spevákovi...

Prebudím sa s vystretou rukou. Snažím sa zapamätať si tú pieseň, tú melódiu, no medzi dvoma nádychmi sa tóny trhajú a rozpadajú na kúsky. Chata chvíľu pôsobí, že je plná vône čerstvo odrezaných listov zo studených stromov. Aj to však zmizne.

Vonku v tme sa ozve zvuk a ja s nádejou počúvam. No nie je to tá pieseň, taká krásna, že sa nedá ani slovami opísať; je to len mačka vreštiaca na mesiac.

* * *

Pieseň znie celú noc. Už tisíc rokov sa spieva na začiatku každej zimy a ďalších tisíc sa spievať bude. Je to stará pieseň, vždy tá istá, no nikdy nie rovnaká. Ozýva sa, až kým obloha nezosívie a vtáky, ktoré neodleteli, nezačnú svoje opatrné víťanie rána. Spevák počúva. Žena spí.

* * *

Otvorím oči. Spoza závesov presvitá jemné svetlo a zvonku sa ozýva spev vtákov rozliehajúci sa údolím. Denné svetlo. Dokázala som to. Bola to najdlhšia noc v mojom živote, ale dokázala som to.

Údy mám stuhnuté v kĺči, no vymotám sa z kresla. Oheň už takmer nehorí, v popole tlie len niekoľko iskričiek. Musím nájsť viac dreva. Takisto musím nabrať odvahy navštíviť vonkajšiu kúpeľňu. Všade naokolo sú známky mojej prebdenej noci: otvorené zásuvky na komode,

vyhorené sviečky, popadané knihy. Vo svetle dňa to všetko vyzerá celkom hlúpo. No aj tak nemôžem zabudnúť na strach, ktorý som cítila, či pieseň, čo mi naplnila sny.

Otvorím dvere. Je dokonalé jesenné ráno. Nízko nad údolím sa vznáša hmľa a listy na stromoch žiaria oranžovými a zlatými farbami. Zhlboka sa nadýchnem sviežeho vzduchu a opäť ma zaplaví nádej. Keď vstúpim na cestičku, na konári stromu sa niečo pohne, no na vtáka to je priveľké. Cítim, že ma niečo sleduje.

„Vylez von,“ zavolám a môj hlas naruší ticho. „Viem, že si tam.“

Listy zašuchocú a na záhradnú cestičku predomňa dopadne veľký tmavý tvar. Srst má čiernu ako uhoľ, našuchorenú a posiatu listami a konárikmi. V meste by som sa k tomu zrejme priblížila, vydávala tiché zvuky a natiahla ruku, aby som to pohladila, ale tu to neurobím.

Nebolo by to správne. Kocúr na mňa pozrie a na okamih ma na mieste priklincuje pár očí žltých ako loj, žltých ako zrno.

„Takže ty si tá mačka, ktorá tu žije, však?“ Samej seba sa pýtam, prečo sa cítim tak divne.

Kocúr nenútene zívne a začne si olizovať labku.

„Predpokladám, že v noci si to bol ty,“ pokračujem. „Škriabal si na dvere a vreštal niekoľko hodín na streche, kým som sa pokúšala zaspáť, však?“

Zdá sa, že ho to nazlostilo. Švihá chvostom po chodníku a zahľadí sa opačným smerom.

„Pozri, ak tu máme spolu žiť, budeme sa musieť nejak dohodnúť, dobre?“ Navrhнем mu rozumne. „Nebudeš ma budiť uprostred noci, nebudeš vrešťať či škriať

na dvere. Ak chceš spať vnútri, budeš mi to musieť povedať predtým, než pôjdem do postele.“

Kocúr vstane a naduto sa so vztýčeným chvostom vyberie na lúku.

„Jeden deň som sama a už sa zo mňa stáva šialená mačacia žena,“ šomrem, keď sa vlečiem k toalete.

Robím, čo môžem, aby som zo seba spravila človeka, hoci – ako inak – je bojler pokazený, takže si musím vystačiť so studenou vodou. Moja realitná maklérka, pani Welwynová, ma včera, keď mi odovzdávala kľúč, pozvala na nedeľný obed do krčmy. Vraj aby ma privítali v komunite, hoci očividne tým narážala na pohostinnosť pána Roscarrowa.

Deň je ako stvorený na prechádzku. Jesenné farby jasne žiaria, len na skok od zimy. Sediace na schodoch chaty roztvorím mapu. Našla som ju, keď som ukladala knihy späť na komodu. Je ručne kreslená, ktovieako stará a papier na mäkkej koži zožltol. Navrchu stojí nápis *Enysyule*. Skúmam nákres a neveriacky krútim hlavou. Chatu obklopuje štrnásť akrov lesa a tiahne sa aj po strmých svahoch údolia. Sledujem trasu pozdĺž východného okraja až k šípke označenej *Lanford*, ktorá ukazuje cestu do dediny. Vedľa nej, na hranici údolia, niekto nakreslil kruh a napísal slovo *Perranstone*.

Vyberiem sa k okraju malej lúky, kde by mal začínať chodník. Cez vlhký porast vidím niečo, čo vyzerá ako dlažbočná kocka – zrejme zvyšky niekoľko storočí starej cesty. Zaváham. Takmer celá je zarastená trávou a žihľavou. Možno by som mala ísť tou dlhšou trasou cez kopec a po poľnej. Obzriem sa cez plece s pocitom, že ma

niečo sleduje. Ten kocúr musí byť niekde tu. Moju snahu nadviazať s ním priateľstvo zatiaľ odmieta. Otvorila som jednu konzervu tuniaka z komory, vyliala z misky tú zelenú slizkú vodu a naplnila ju čistou, no on to všetko odignoroval. Neskôr som ho nachytala ešte niečo, čo vyzeralo ako nočný motýľ. Na slamenej streche zahliadnem záblesk čiernej. Kocúr tam sedí, vyhrieva sa a odsudzuje ma pohľadom.

Mapu si zložím do tašky, zhlboka sa nadýchnem a vykročím po ceste. Kriky sú plné hmyzu a viackrát ma strasia, keď si musím z rukávov zhadzovať ležúce veci. Tráva začne po minúte alebo dvoch rednúť a cesta sa stane zreteľnejšou. Dlažobné kocky vytrčajú z bahna a machu a vedú nadol až do potoka. Brod. Prebrodím sa, snažiac sa predstaviť si, aké to tu muselo byť pred sto rokmi.

Moje nohy kráčajú samy od seba, dokonca aj keď cesta zmizne pod konármi stromov alebo sa rozpadáva a dlažobné kocky začnú byť roztrúsené. Som taká zamyslená, že si nevšímam čistinku, až kým nie som takmer pri nej. So zatajeným dychom náhle zastanem.

Uprostred cezminového hája stojí kameň. Konáre stromov sú také hrubé, že vyzerajú, akoby boli prepletené, a vytvárajú nepreniknuteľnú stenu až na jeden otvor na každej strane. Stromy musia byť prastaré, niektoré sa ťahajú do výšky snáď desiatich metrov a medzi ich lesklými zelenými listami hustnú tieň. No ten kameň... ten vyzerá ešte staršie. Je spustošený časom, pokrytý machom a lišajníkom, akoby boli jeho plášťom. Je vysoký ako ja, široký, ako keď rozpažím ruky, a uprostred sa vyníma okrúhla diera.